

Anders ska se till att Aktionsplan 2010 blir mer än en papperstiger

Han ska få aktörerna i livsmedelskedjan att mötas

Just nu i Colombia för att avsluta ett biståndsprojekt med småskalig fruktodling – men snart på plats i Sverige igen för att fortsätta arbetet med att göra verklighet av Aktionsplan 2010.

ANN-HELEN MEYER VON BREMEN

Det är ingen liten uppgift som värmlänningen Anders Heimer har fått på sitt bord, när han nu som projektledare ska försöka omvandla papperstigern ”Aktionsplan 2010” till konkreta resultat. Det är hans ansvar att försöka ta fram åtgärder som bidrar till att 20 procent av Sveriges jordbruksmark och 25 procent av livsmedelskonsumtionen inom offentlig sektor är ekologisk under 2010.

– Kommer Sverige att klara målen?

– Nej, inte till 2010, men om allt rullar på rätt så smärtfritt och marknadsutvecklingen håller i sig, kan vi nog nå målen tre-fyra år senare. Om lantbruket snappar upp möjligheterna så kan vi öka vegetabilerna kraftigt, men för animalier är omställningstiden så lång, säger Anders Heimer.

Agera katalysator

Självfallet är han inte någon superman och det är inte bara på hans axlar som an-

svaret vilar för att driva utvecklingen framåt. Han beskriver sin egen roll som att fungera som en katalysator och att mer försöka lyssna på folk, än att lägga orden i deras mun.

– Jag försöker att skrapa på ytan och irritera lite försiktigt, för att få folk som inte tidigare samarbetat, att göra just detta, säger han med sin lugna röst, och det är rätt svårt att tänka sig att han kan irritera det minsta.

Rent konkret tänker han arbeta med att anordna rundabordsamtal för att få igång samarbeten och processer, och seminarier som ska fungera som mötesplatser för de olika aktörerna i livsmedelskedjan. Han kommer också samla in fakta om vad som händer och ge ut ett nyhetsbrev. Dessutom vill han starta en tävling, där företagen ska få tävla om vem som är bäst på tillväxt på den ekologiska marknaden.

Lång historia

Anders Heimer har en gedigen bakgrund när det gäller ekologiskt lantbruk. Han är agronom i botten och blev redan 1986 en

ANDERS HEIMER

Aktuell som: Projektledare för Aktionsplan 2010.

Bor: I hus i Alster och även i Colombia.

Familj: Tre barn, Josefin (20 år), David (18 år) och Oskar (16 år). Särbo/sambo med Clara Ines.

Senast lästa bok: Krönika om ett fördebådat dödsfall, på spanska, av Gabriel Garcia Marquez.

Favorit bland ekoråvaror: Ekomjolk, eftersom jag var med och startade ekomjölken på Värmlandsmejeriers tid. Fukt och grönsaker.

Favoritmaskin: Cameleonsystemet, ett maskinsystem för jordbearbetning, sådd och radhackning.

av landets första ekologiska lantbruksrådgivare. Han har även suttit med i styrelsen för KRAV och deltagit i ett antal olika referensgrupper som har rört ekologisk produktion.

För närvarande håller han på att avsluta ett biståndsprojekt gällande småskalig fruktodling i Colombia, där han just nu

också är bosatt. När han tog uppdraget som general för aktionsplanen, var ett krav från Anders sida att han skulle kunna genomföra det pågående biståndsprojektet. Det har också varit möjligt att kombinera de olika uppdragen eftersom hans tjänst för Aktionsplanen är på cirka 40 procent.

Propplösare

Hittills har hans arbete handlat om att träffa folk, sätta samman en referensgrupp och framför allt – att identifiera flaskhalsarna. Då har han också sett att en av de åtgärder som tidigare ansågs viktigast, nämligen att handeln skulle skapa en långsiktig strategi och säljplan, redan är genomfört av handeln själv. Anders upplever att handeln har gjort sin läxa och att propparna i stället finns tidigare i kedjan, inom primärproduktionen och förädlingsledet.

– Det finns en tröghet när det gäller omläggningen i jordbruket, vilket är naturligt eftersom det handlar om stora investeringar och en lång tidsperiod. Bland livsmedelsföretagen finns det flera som inte har trott att uppgången på den ekologiska marknaden skulle vara varaktig och som först nu efter den kraftiga utvecklingen under de senaste två åren, har insett detta. Samtidigt möter de då en brist på råvaror, vilket kräver ett ökat engagemang och ett visst tålamod.

För att få fler jordbrukare att ställa om, tror han att det är väldigt viktigt att både teoretiskt och praktiskt visa att det verkligen är möjligt att odla ekologiskt och att det inte bara blir tistelfält av åkrarna.

– Det här är ett jobb som inte kan göras med glattig reklam, utan människor i

kedjan måste kunna se med egna ögon att ekologiskt fungerar i verkligheten.

Måste vara lönsamt

Det måste också löna sig att ställa om och därför menar Anders att lönsamheten ska stå i fokus i hela kedjan, det kan även behövas en viss ekonomisk stimulans.

– Det måste löna sig att förändra sig, konstaterar han.

Han pekar också på vikten av goda förebilder bland bönderna, som kan fungera som kunskapskällor och ta bort mentala flaskhalsar. Rådgivning är också viktigt för kunskapsöverföring och för att minska fördomarna om ekologiskt jordbruk.

– Här görs det redan stora insatser och det är väldigt viktigt att detta arbete fortsätter nu när vi kan få fler jordbrukare. Jag tror också att de rådgivare som jobbar med konventionellt jordbruk, ska få utbildning inom det ekologiska lantbruket, eftersom bönderna har förtroende för "sina" rådgivare.

En boll är kastad

När det gäller livsmedelsföretagen, inte minst dem inom jordbrukskooperationen, vill han försöka öka deras engagemang på den ekologiska marknaden. De behöver få mer kunskap om ekologi och även dra upp långsiktiga försäljningsplaner. Han tänker bland annat ordna rundabordsamtal för industrin och försöka visa upp goda exempel bland de företag som arbetar aktivt på den ekologiska marknaden.

– När jag har pratat med LI (Livsmedelsindustrierna) så har man tagit till sig att ekologiskt är en exportmöjlighet. Däremot pratar man rätt lite om hur man

ska öka produktionen och försäljningen i Sverige.

Förutom att göra insatser för primärproduktionen och livsmedelsindustrin, så anser Anders att marknadsstatistik och omvärldsbevakning är områden som behöver prioriteras. Den som ska jobba på marknaden måste ha relevant och aktuell information om marknadsläget, men också tillgång till vederhäftig trendspaning om hur marknaden kan tänkas utvecklas i framtiden.

Bollen ligger nu hos Jordbruksverket, jordbruksdepartementet, KRAV och andra kontrollorganisationer som behöver starta ett samarbete för att få fram denna information.

Entusiasm som lyfter

På forskningssidan har en del redan hunnit hända. En samrådsgrupp är tillsatt och en forskningsstrategi är ute på remiss.

– När det gäller just forskning och utveckling så tror jag att man skulle behöva samarbeta med fler länder som har liknande klimatförutsättningar för att komma snabbare och längre fram i arbetet. Jag kan tänka mig länder som övriga Norden, Tyskland och Storbritannien.

– Tror du att Aktionsplan 2010 kommer att åstadkomma verklig förändring?

– Jag konstaterade före sommaren att inget hade hänt och då funderade jag på om detta dokument skulle göra någon nytta till 2010. Men efter att ha träffat så många entusiastiska människor och blivit så väl mottagen, så tror jag att det kommer att hända mer med dokumentet än utan. Samtidigt inser jag att jag bara är en liten kugge i maskineriet. ●

ProMyr® ger mer mjölk

Perstorps breda produktsortiment ger högsta kvalitet på alla typer av ensilage.

www.promyr.com

 Perstorp
WINNING FORMULAS